

...64 intressanta diskussioner – kring regler, begreppet praktik, fideism med mera – som jag inte kunnat beröra här. I korthet: vill man förstå Phillips' religionsfilosofi kan man knappast önska sig något bättre. Men ändå. Ändå är det som om tron här framstod som mycket mindre problemfylld, krävande, ofullbordad, ja mindre *levande*, än den verkliga är.

Olli Lagerspetz

Ragnar Ohlsson, *Meningen med Livet*, Alfabeta 1998

Många gymnasielärare i filosofi brottas säkert med att levandegöra filosofiska problem för sina elever: inte alla greps omedelbart av det intellektuella nöje som är förenat med filosofiskt tänkande, läsande och skrivande. Själv minns jag gymnasiets läroböcker som ganska torra, så den inspiration som erbjöds utöver den intellektuella utmaningen kom framför allt från min lärare. Ändå kändes filosofin framför allt som en lek.

Hade det hjälpt om filosofin introducerats med skönlitteratur? Det finns förstås oceaner av romaner och noveller som på olika sätt belyser och levandegör filosofiska frågor genom att placera dem där de har sitt ursprung: i människors liv. Likafullt är det svårt att hitta någon enskild volym som på ett fylligt sätt

täcker in kunskapsteori, ontologi, personlig identitet, beslutsteori, moralfilosofi och värdeteori. Sedan några månader kan vi emellertid, i den filosofiska dialogens form, följa artonårige Arvid med bekantskapskrets på en filosofisk upptäcktsresa. Boken i fråga heter *Meningen med livet* (Alfabeta) och är författad av Ragnar Ohlsson, docent i praktisk filosofi vid Stockholms Universitet. Ramhandlingen är en husockupation som syftar till att stoppa ett ringledsbygge. Under ockupationen väcks frågor om meningen med livet, psykologisk egoism, viljefrihet, personlig identitet, civil olydnad (förstås!), moralens objektivitet, kunskap i och utanför moralen, och ”verklighetens” natur. Förutom ungdomarnas egna funderingar så bidrar vuxenvärlden genom bland annat en filosofiskt intresserad bibliotekarie och ex-leninistisk representant för vägverket. Till sammans lyckas persongalleriet ta upp en imponerande mängd viktiga argument och tankar på drygt hundra små sidor, utan att historien eller replikerna blir alltför konstlade eller bisarra.

Det måste kanske nämnas att Arvid ger ett något besäftigt intryck och att dialogen är väldigt kompakt: knappast något yttras som inte är ett intelligent filosofiskt inlägg. Till författarens försvar kan dock sägas att filosofiskt intresserade artonåriga män *är* besäftiga och att den filosofiska dialogens höga densitet är obligatorisk: själva

poängen är väl att erbjuda ett destillat av vad som kunde vara verklig filosofisk dialog.

Själv hade jag visst nöje av läsningen utan att direkt lära mig något nytt av filosofisk halt. Frågan är dock hur boken tjänar sitt primära syfte, som väl är att introducera intresserade elever på gymnasiet till filosofin. Min något okvalificerade gissning (det var över tio år sedan jag själv gick ut gymnasiet och jag har bara undervisat på högre nivå)

blir att boken fungerar utmärkt som utgångspunkt för en problembaserad inläring, där eleverna får söka vidare på eget initiativ med läraren som handledare. (För detta ändamål erbjuder *Meningen med livet* tio sidor med lästips och en användbar litteraturlista.) Jag rekommenderar därför hugade lärare att skaffa ett exemplar (ca-pris 192:-) för egen bedömning.

Gunnar Björnsson